

35
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 33.16 от 16/93г.

Дата 15.09.1993г. 1

р.и. Хенчевски
15.09.93

СТАНОВИЩЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

по Конституционно дело 16 от 1993 г.

образувано по искане на група от 63 народни представители от 36-то Народно събрание, за установяване на противоконституционността на § 1 от Закона за изменение и допълнение на Закона за всеобщата военна служба в Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА СЪДИИ,

Законът за всеобщата военна служба в Република България е приет през 1958 г./обн.,Изв,бр.13/1958 г./. Претърпял е няколко изменения и допълнения досега, последното от които е от 08.07.1993 г./обн.,ДВ,62/1993 г./. Атакуваната от група народни представители пред Конституционния съд разпоредба на параграф 1 от Закона за изменение и допълнение на Закона за всеобщата военна служба има следното съдържание:

"чл.47/1/ Младежите, приети по държавна поръчка във висши училища като редовни студенти се отлагат от редовна военна служба до дипломирането им, но не по-късно от навършване на 26-годишна възраст".

Текстът на закона при създаването му през 1958 г. не е предвиждал отлагане от редовна военна служба поради редовно приемане на младежи във висши или полувисши учебни заведения. Отклонение за първи път от това принципно положение е направено с

изменението на закона от 1970 г./обн.,ДВ,бр.63/1970 г./, като само на младежите ненавършили 18 години и постъпващи във висши и полувисши учебни заведения се е разрешавало отбиване на редовна военна служба след завършване на образованието.

Съществено отстъпление от принципното недопускане отлагане от военна служба поради постъпване на младежите във ВУЗ, е направено с промените в закона от 1989 г./обн.,ДВ,бр.40/1989 г./. Тогава в чл.47,ал.1 се установява принципът, че младежите, приети във висши учебни заведения като редовни студенти, се отлагат от редовна военна служба до дипломирането им, но не по-късно от навършване на 26-годишна възраст.

Анализът на развитието на разпоредбите до сега за отлагане от редовна военна служба, каквото е и наименованието и на самия раздел "Г" в закона разкрива следните съществени моменти:

1. Налице е закрепване в правна норма на принципа за отлагане от редовна военна служба само при наличието на точно определени основания. Тези основания са претърпяли с течение на времето законодателна еволюция. Необходимо е да се прави **разграничение между отлагане и освобождаване от военна служба**, според разпоредбите на закона. Отлагането и освобождаването са обособени като отделни, самостоятелни раздели на закона. При първият случай има отсрочване за конкретно определен период от време, на изпълнението на основно право и задължение на българските граждани, посочено в чл. 59,ал.1 и ал.2 от Конституцията.

След изтичането на този срок младежите подлежат на редовна военна служба на общо основание.

Във втория случай се визират условията, при които гражданите изобщо се освобождават от изпълнение на този свой дълг.

2. За периода от създаването на закона през 1958 г. до изменението през 1989 г. законодателят не е предвиждал отлагане от военна служба за младежите над 18 години, приети във ВУЗ. С изменението от същата година се предвиди такова отлагане само за приетите за редовни студенти във ВУЗ. С последното изменение от тази година се извърши уточнение в смисъл, че възможността за отлагане се отнася до "младежите, приети по държавна поръчка".

През последните две години възникнаха нови форми на приемане на **редовни** студенти във висшите училища като например т.нар. "платено обучение", "свободен прием" и др. С последното изменение на закона, законодателят направи уточнение точно за кои младежи от различните видове приемане във висше училище се отнася отлагането от военна служба. В това ясно личи разбиране за необходим баланс между потребност от срочнослужещи български граждани в защита на отечеството, изпълняващи свое основно конституционно задължение, от една страна и нуждата на държавата от квалифицирани специалисти с висше образование, от друга страна.

3. Вносител на законопроекта е Министерският съвет. Законопроектът е депозиран в Народното събрание на 14.05.1993 г.

При обсъждането му на първо четене са направени различни предложения. Законопроектът е приет на първо четене на 01.07.1993 г.

При второто четене на законопроекта са разисквани различните предложения, направени от народните представители. Тези разисквания са протекли в рутинната за тази фаза на обсъждане процедура. По време на разглеждането и гласуването на законопроекта на второ четене не са били правени възражения по процедурата от някой от присъствувалите на обсъждането народни представители. След приключване на разискванията, оспорваната пред Конституционния съд разпоредба на алинея 1 на чл.47 от проектозакона е гласувана и приета на второ четене на 08.07.1993 г. във вида, в който тя е била предложена от вносителя.

Предвид изложените съображения, считаме, че приетият Закон за изменение и допълнение на Закона за всеобщата военна служба /обн.,ДВ.,бр.62/1993 г./ не противоречи на Конституцията на Република България.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

(Александър Йорданов)